

Βασίλης Καραδάης

ΝΕΙΡΟΛΟΪ

Σπονδυλωτό αφήγημα

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΝΕΦΕΛΗ

ΑΘΗΝΑ 2015

ΝΕΦΕΛΗ / ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΕΖΟΓΡΑΦΙΑ

Βασίλης Καράδαης, *Νειρολόι*

Σχέδιο εξωφύλλου: Άννα Γκιώτη
Σχεδιασμός βιβλίου: Περικλής Δουβίτσας
Διόρθωση: Βαρβάρα Καρζή

1η έκδοση, Νοέμβριος 2015

ISBN: 978-960-504-153-3

Για την ελληνική έκδοση:
© Εκδόσεις ΝΕΦΕΛΗ και Βασίλης Καράδαης

Ασκληπιού 6, Αθήνα 106 80
τηλ.: 210 3639962 – fax: 210 3623093
e-mail: info@nnet.gr
www.nnet.gr

Εγώ δέν τον ήξερα αυτόν τον άνθρωπο πού
΄ταν πατέρας μου – δεν ήξερα τίποτα. Μιά τύψη
απόμεινε μέσα μου –δέν την ξέρω περισσότερο
πώς να την πώ– σα νά ΄χω φταίξει σε κάποιον,
να τον αδίκησα –και πέθανε– δέν διορθώνε-
ται πιά.

Δ. Χατζής, «Το διπλό βιβλίο»

Κάτ' απ' το μαξιλάρι
είν' ενα βαθύ πηγάδι
που μέσα κατοικούν
οι ψυχές που σ' αγαπούν.

Θ. Παπακωνσταντίνου,
«Κάτω απ' το μαξιλάρι»

ΑΝΩΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΛΑΜΑΡΙΑ

Η Καλαμαριά στα όνειρά μου, δυό τρείς φορές που θυμάμαι τάχα να την έχω ζήσει, δέν είναι βέβαια 'κριβώς η εδώ αληθινή. Σα βγείς λει απ' το πατρικό μου και κόψεις προς τα κάτω αριστερά για Πασαλίδη, θα προχωρήσεις λίγο πολύ κατα τα γνωστά. Ο δρόμος με τα εμπορικά είν' όπως είν' αλήθεια, ο κόσμος που βουίζει, μπαينوβγαίνει, περιμένει το λεωφορείο που κατεβαίνει λέει για πιό κάτω, για τη θάλασσα - αλλά θάλασσα δέν υπάρχει ακριβώς. Καταρχήν, δέν υπάρχ' η Αρετσού, και πρίν απ' αυτή, η Κρήνη είν' αγνώριστη. Η Πασαλίδη συνεχίζει κι ημερεύει, συνεχίζει κι ησυχάζει, λιγοστεύει απο κόσμο, απο εμπορικά, το πάει προς ερημιά, οι πολυκατοικίες κονταίνουν, όλο και κονταίνουν, ώσπου φτάνεις λέει στο Ψ'αλίδι· ο δρόμος εκεί παύει ως Πασαλίδη και χωρίζεται στα δυό.

Κάθε που φτάνω εκεί στο όνειρο ξαφνιαζομαι, η αλλαγή σκηνικού μοιάζει απότομη· βρίσκομαι σε μιá Κρήνη σπαρμένη με χαμόσπιτα, ουτε μαγαζιά ουτε διαβάτες ουτε τίποτα. Είναι λές κι είναι βγαλμένο απ' το τοπίο του χωριού, του χωριού απο τη μάνα, την παλιά την Κουλιακιά· έχει όμως κάτι κι απο πόλη του πενήντα, όπως στο περίπου έχω δει μες σε ταινίες, όπως και σε σπίτια που ακόμη θα τα δεις, ένα κάθε τρία τέσσερα τετράγωνα, να επιβιώνουν

χάρη στους αχάλαστους τους κύρηδες – Πόντιους αληθινούς, κεφάλια αρναούτικα. «Τα σπίτια με τα μούσμουλα», που έγγραφε κι ο Παπαδούκας. Χαμόσπιτα μ' αυλές κι αναρριχητικά, που μες στην πόλη μόνο παλιός, ανθοπώλης, ή άντε γεωπόνος, θα ξέραν να σου πούνε πώς τα λένε. Ωστόσο αλάνες στ' όνειρο δέν βρίσκεις, είν' η δόμηση πυκνή. Να πάς μετά ισια κάτω, θα φτάσεις σ' αδιέξοδο και θα μπορείς μόνο να στρίψεις, κι απ' τον άλλο δρόμο να ξανανέβεις για να φτάσεις στο Ψαλίδι – κάτι σά μακριά θηλιά λοιπόν.

Προς τα δεξιά δέν ξέρω καθόλου τί να υπάρχει, ποτέ δεν μ' έβγαλε κεί. Προς τ' αριστερά πάντως, να προχωρήσεις θα τη βρείς τη θάλασσα. Σάν να φτάνεις λέει στο Μαϊάμι, άν και Μαϊάμι δέν υπάρχει, αλλά η παραλία είναι κεί. Ίσως και νά 'ν' η παραλία της Παναγίας, του Χαμόδρακα, πάντως νιώθεις πρίν τη Μίκρα, απο πάν' ο Αϊ-Γιάννης. Στην παραλία φτή, όποτε να μ' έβγαλε, ένωθ' ακόμα μουσικές, δέν ξέρω απο κιθάρες της παρέας, συναυλία, ή παράλιες ταβέρνες, πάντως μουσικές, όπως ήταν πάντα στην Ελλάδα τη δικιά μου, ύπνος-ξύπνιος.

Έχουμε λοιπόν απ' το Βυζάντιο, την Πασαλίδη να διασχίζει την Καλαμαριά, να φτάνει σε μια Κρήνη αλλιώτικη, στ' ανατολικά της πάντως οικεία. Χθές μολις περπάτησα όμως λίγο πίο πίσω, κέντρο Καλαμαριά, στο ύψος που θα έπρεπε να βρείς την Κομνηνών, τον πεζόδρομο, τη Μεταμόρφωση, και λίγο παρακάτω. Δέν ειν' έτσι στά ονειρά μου. Λίγο πρίν το Ψαλίδι, έχει τάχα δεξιά ένα παλιό χαμηλό τείχος, όχι αρχαίο ή βυζαντινό, αλλά θά 'λεγες χτισμένο το

τριάντα, μιά και μοιάζει εξωτερικό τοιχάκι χωριατό-
σπιτου, κάποτ' ασπροβαμμένο, τώρα σκασμένο εδώ
κι εκεί απο υγρασία κι απο ήλιο. Το τοιχαλάκι τρα-
βάει σε μάκρος, και βρίσκεις πού και πού κοντές κα-
μάρες να σε μπάζουν δυτικά 'π' την Πασαλιδή.

Και πάλι, το σκηνικό ξαφνιάζει. Βρίσκεσαι σ' ένα
σύμπλεγμα φαρδιών οικοδομών, ψηλότερων απ' ό,τι
θα περίμενες, χωρισμένων απο καλντερίμια π' ανε-
βοκατεβαίνουν λές και σε λόφο, περνάν απο κάτ' απο
σπίτια, φωτίζονται τη νύχτα με φανάρια παλιακά,
στήνουν ένα λαβύρινθο, ρυμοτομία μηδέν. Η πλατεία
εκεί του πεζόδρομου υπάρχει, όχι όμως κι ο πεζό-
δρομος, κι υπάρχει εκεί κι η εκκλησία της Μεταμόρ-
φωσης, όχι πιά λευκή, μα κόκκινη, τεράστια, παλιά
βυζαντινή, κάτι σ' Αγια-Σοφιά. Φαίνεται πως όλα τα
καλντερίμια, αφού στριφογυρίσουν σά τρελά να σε ζα-
λίσουν, θα σ' οδηγήσουν στην πλατεία του ναού. Νά
'χει και μέρη πιό ψηλά, και πανοραμικά, και δρόμους
που θυμίζουνε Συκιές και Άνω Πόλη, όλα τους λέω
θα σ' οδηγήσουν στην πλατεία του ναού.

Είν' αλήθει' ανωπολίτικο τοπίο, κι ας είναι σε ση-
μεία πιό φαρδύ. Νιώθω εκεί παλιά Θεσσαλονίκη, όλα
τα φαντάσματ' απ' τις δηγήσεις τις παλιές, κατοχή,
πυρκαγιά, το κατέβασμα στην αγορά, τα παιχνίδια
τα παλιά τα παιδικά της γειτονιάς, με τη μπάλα
καμωμένη απο κουρέλια πεταμένα, η κλεμμένη ζά-
χαρη απ' τα γερμανικά καμιόνια, ιστορίες απ' το ξυ-
πόλυτο τάγμα συνοδεία φυσαρμόνικας όπως έγιναν
στ' αλήθεια, ή τα ξενύχτια στο κοτέτσι, τιμωρία που
θα άργησες και βρήκες νά 'ν' η πόρτα κλειδωμένη

απο μέσα· ώς και το βραχάκι κάπου στο Κουλέ Καφε, που βρίσκονταν πιτσιρικάδες ο πατέρας και οι φίλοι, όλ' η τσακαλοπαρέα, ο Θωδωράκος λει, κι ο Ζούλης, κι οι άλλ' οι άγνωστοι και ξεχασμένοι.

Χθές λοιπόν ήμουν εκεί. Ήμουνα βραδάκι με πατέρα, περπατούσαμε. Μου θύμιζε τις βόλτες μου τις σχολικές με το Δημήτρη, που ψάχναμε την περιοχή ακόμα, βρίσκαμε κάθε τόσο καινούριες γειτονίες, κι είχαμ' αυτήν την αίσθηση του τόπου του παρθένου, όλ' αυτό το κλισέ της εξερεύνησης που ακόμα μας κινεί. Περπατούσαμε την Καλαμαριά και μαθαίναμε τις πέρα γειτονίες, τις αλάνες της, τις παραλίες και τα παγκάκια της, και τα πάρκα της, πορεύαμε λές Κολόμβοι, να ψάχνουμε δικές μας κοντινές Αμερικές. Κι όταν την Καλαμαριά την μάθαμ' υποτίθεται, είπαμε να στρέψουμε αλλού μεσα στην πόλη, ν' αρχίσουμε τις γύρες και στις δυτικές γωνιές, αλλα στο μεταξύ είχαμε μεγαλώσει αρκετά, κι η εξερεύνηση πήρε τ' άλλο νόημα, το πιό αφηρημένο.

Ήμουν τώρα πάντως εκεί με τον πατέρα, περπατούσαμε χωρίς πολλά πολλά. Στην πλατεία του ναού, κανα δυό γύρες στα σοκάκια, μετά πάλι στην πλατεία· ώσπου να κινήσουμε ξανά για Πασαλίδη. Αργά λει το βράδυ. Βγήκαμε στο δρόμο απο μιά μικρή καμάρα, ήταν και η μάνα τώρα εκεί, σταθήκαμε να περάσουμ' απέναντι - είχε λίγη κίνηση. Πιασμένοι χέρι χέρι -και να σιγοκλαίμε βέβαια εγώ κι η μάνα, μιά και πρόσφατα πολύ τον χάσαμε- περιμέναμε ν' αδειάσ' ο δρόμος να περάσουμε. Ήταν αργά, και θα γυρίζαμ' υποθέτω σπίτι.

*

Την απουσία να την βρείς, μονάχα βουτηγμένη μέσα στην παρουσία. Δέν υπάρχει λέει παρελθόν ή μέλλον, δέν υπάρχει, δηλαδή, απόν, υπάρχουν μόνο σοκάκια που στριφογυρίζουν κεντρομόλα γύρ' απ' την πλατεία του ναού. Και π' όποτε κουράζεσαι, τα παίρνεις να 'πιστρέψεις για το σπίτι, για τον ύπνο, την ανάπαυλα, το σμίξιμο· μικρά κουκούλια 'γκιστρωμένα στο παρόν, μ' ομφάλια σοκάκια.